

Lygodium japonicum

Synonyma: *Ophioglossum japonicum*

České jméno: pnulka japonská

Anglické jméno: Japanese climbing fern

Čeleď: *Schizaeaceae*

Obr. 1. Invaze *Lygodium japonicum* ve floridském lese. Foto: FDPI

Původ: Tato kapradina pochází z jihovýchodní a východní Asie z oblasti od Indie po Japonsko a také z východní Austrálie a Nové Guineje.

Sekundární rozšíření: Počátkem 20. století byla introdukována do USA (Georgia) a dnes ji lze nalézt na jihovýchodě USA od Texasu po Severní Karolínu. Dále se vyskytuje v Jihoafrické republice, nejstarší záznam o výskytu je z roku 1985. V Evropě není znám její výskyt ve volné přírodě, můžeme ji občas nalézt ve sklenících botanických zahrad či soukromých sbírek.

Rozšíření v ČR: Druh není přítomen ve volné přírodě ČR.

Cesty zavlečení: Jde o dekorativní kapradinu s neobvyklým vzhledem, v nových oblastech byla vysazována jako okrasná rostlina. V místě výskytu se v optimálních podmínkách snadno šíří pomocí výtrusů, a to přirozeně větrem a vodou či na mechanizaci, dopravních prostředcích či oblečení. Možnou cestou do Evropy je náhodné zavlečení s jinými cílovými druhy - před pěti lety byly v Nizozemí nalezeny mladé rostlinky v zásilce bonsajů z Číny.

Popis: Jde o liánu s plazivým oddenkem s černými až červenohnědými chlupy, ze kterého vyrůstají ve vzdálenostech zhruba 1 cm listy s popínavým vřetenem a četnými složenými lístky, dosahující délky až 30 m. Lístky jsou v obrysu trojúhelníkovité nebo kosodélníkovité, s krátkými řapíčky, cca 3-5 cm dlouhé, na středním žeburu roztroušeně chlupaté, na žilkách a okrajích obvykle lysé. Lístky jsou dále členěné, lístečky složené nebo členěné v úkrojky, koncové lístečky dalšího řádu/úkrojky řapíčkaté, někdy rozeklané. Lístečky a úkrojky jsou na rubu chlupaté, na okrajích zubaté. Výtrusy 64–80 μm dlouhé (v průměru 76 μm). Kupky výtrusnic jsou umístěné na úzkých prstovitých lalocích lístků. Roste zejména na vlhkých lesních okrajích, často na narušovaných místech.

Obr. 2 Sterilní (a) a fertilní (b) listy pnulky japonské. Foto:Karan A. Rawlins

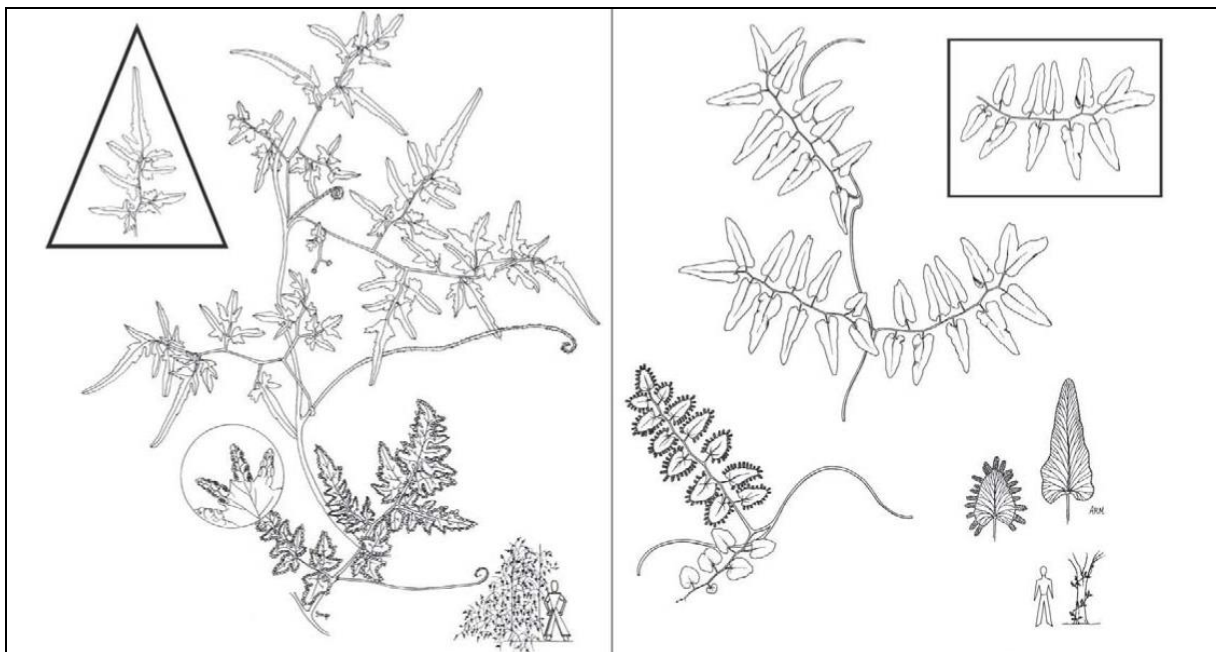
Obr. 3 Habitus rostliny. Foto: Ronald F. Billings

Obr. 4 Počátek invaze. Foto: Chris Evans.

Možnosti záměny: Podobná je pnulka drobnolistá (*Lygodium microphyllum*), která má ale jen jednu zpeřené listy, na rozdíl od dvakrát zpeřených listů *L. japonicum*. Taktéž je schopna chovat se v nových příhodných oblastech invazně.

Obr. 5 Schématické porovnání pnulky japonské (vlevo) a p. drobnolisté (vpravo). Zdroj: University of Florida

Obr. 6 Listky pnulky drobnolisté. Foto: Peggy Greb.

Riziko: Vytváří husté porosty, zejména ve vlhčím prostředí, vedoucí k potlačení původní vegetace. Z USA je dokumentováno, že mění charakter požárů, kdy stromy porostlé touto kapradinou mohou být zasaženy i ve vyšších patrech. Stromy k tomuto typu požáru nejsou adaptovány a hynou. Pnulka je však díky oddenkovému systému schopna přežít.

Likvidace: Díky snadné regeneraci nepatří mechanické metody likvidace mezi ty neúčinnější. Menší rostliny lze vyrýt/vytrhat. Z postřiků se v USA nejvíce osvědčil glyfosát aplikovaný v druhé části vegetační sezóny, zhruba od poloviny července do poloviny září. Pozdější postřiky jsou méně efektivní díky tomu, že rostliny stačí dotvořit výtrusy.

Zdroje:

<https://www.cabi.org/isc/datasheet/31783> - i obr. 2 - 4

<https://gd.eppo.int/taxon/LYFJA/datasheet>

<https://gatrees.org/wp-content/uploads/2020/02/Invasive-Climbing-Fern-Fact-Sheet.pdf> – i obr. 5

<https://www.weedimages.org/browse/subthumb.cfm?sub=3045> – obr. 1

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:ARS_Lygodium_microphyllum_foliage.jpg – obr. 6

Autor: Tomáš Görner, AOPK ČR (tomas.gorner@nature.cz)

Vytvořeno: 3. 5. 2021